

Papp Oszkár

1925. augusztus 11-én született Budapesten. Családjában őshonos a műveltség, az irodalom: Vas Gerebent, a múlt század népszerű íróját rokonának mondhatja; Pasaréti út 74. szám alatti lakásának tömött polcain Kosztolányi, Füst Milán és számos más író könyvei nem csupán olvasmányok, hanem meghitt ismeretség emlékei. A handlemeztartó is zsúfolt; Bach, Bartók, Sztravinszkij zenéje festészetének legszebb darabjaira ihlette; néhányuk lemezborítóra került. Fiatal korában táncolt Muharay Elemér, majd a népi kollégiumok együttesében; egy szalagszerű, kigyózó táncban apró természetével ő volt a sereghajtó, jókat mulattunk groteszk lépésein. 1944-ben Muharay csoportja az antifasiszta ellenállás egyik központja volt; Papp Oszkár titkos nyomdát szerelt föl, röpiratokat terjesztett; neve gyakran szerepel a történeti irodalomban.

Mióta rajzol, fest? — nem tudja; mindig is ezt csinálta. 1942-ben már kiállításon szerepelt; első rajzát a régi *Valóság* 1947. márciusi száma közölte. Ugyanebben a folyóiratban jelentek meg első művészeti írásai. Mint képzőművészeti főiskolás alapító tagja, titkára, majd igazgatója volt az 1947 tavaszán megnyílt Dési Huber István népi kollégiumnak. 1950-ben tanulmányait abbahagyni kényszerült. Sokáig mint restaurátor kereste kenyérért; számos freskó — például Maulbertsch győri falképei — az ő kezének is köszönheti megújulását. 1976 óta a Népművelési Intézet munkatársa.

Ifjúkorában Papp Oszkár a tartalmas művészetnek kötelezte el magát, s ehhez akkor is hű maradt, amikor — az ötvenes évek közepén — realista stílusát az absztrakció váltotta fel. Az elvonás nála nem kiüresítés, inkább dústás, tömörítés; nem hideg agyművelet, inkább érzelmes meditáció. Képei rendszerint megőriznek valamit a naturából. Jellemző Papp Oszkár módszerére (és páratlan szorgalmára),

hogy évekig minden reggel lerajzolt egyet-egyet szobanövényei közül: előbb magát a látványt, majd annak mind elvontabb alakzatait. Így kutatta a valóság esetleges, bár megejtő zűrzavarának rejtegetett rendjét, a szerkezetet, a törvényt: a növények, kristályok, kavicsok, jégvirágok világában. A látvány és a jelszerűség együttes vonzásában kiteljesült művészetének egyik legnagyobb teljesítménye Fej-sorozata, melyről szép színes film készült. Papp Oszkár — éppen az absztrahálás által — mindent el tud mondani az emberi arcról; sorozata *Vitányi Iván* szerint: „életünk lehetséges magatartásformáinak ikonosztászerű gyűjteménye”.

Papp Oszkár sokféle technikának mestere. 1968 óta szinpompás tűzzománcokat is készít, s van egy teljesen egyéni leleménye: a zománcfrotázs. Egyik zománc-művét minden pesti ismeri: a Felszabadulás téri aluljáró falán; legfőlőbb nem tudja, hogy ez a művész készítette.

Az irodalom sokszor ihlette kitűnő könyvillusztrációkra Papp Oszkárt. Különösen Krúdy gálans figurái, újabban az antik görögség világa. Theophraszosz jellemrajzainak illusztrálásáért nívódíjat kapott. A homéroszi himnuszok és a Daphnisz és Khloé című hellenisztikus elbeszélés magyar kiadását Papp Oszkár tűzzománcainak színes reprodukcióival díszítették; e könyvek lapjain a nagyközönség is meggyőződhet arról, hogy a művész nemcsak az emberi test groteszk vagy finoman erotikus megformálásának mestere, hanem egyike napjaink legkiválóbb koloristáinak.

Papp Oszkár gyakran és nagy sikerrel állít ki Pesten, vidéken, külföldön. E sorok írásakor, 1984 januárjában, a Gulácsy Galéria Fürj utcai helyiségében (ahol állandó árusítás van) láthatók új tűzzománcjai.

L. S.